

مجموعه کتب شهروندان کوشمند

اخلاق در فضای مجازی

مؤلف:

د. صومعه نصیری

انتشارات یشتیان

تهران - پاییز ۱۳۹۶

سرشناسه	: نصیری، معصومه، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: اخلاق در فضای مجازی /
مشخصات نشر	: مولف معصومه نصیری.
مشخصات ظاهری	: تهران: انتشارات پشتیبان، ۱۳۹۶.
فروست	: ۲۸ ص.: مصور(رنگی).
شابک	: مجموعه کتب شهروند هوشمند
فهرست نویسی	: ۵۰۰۰۰ ریال 978-600-8794-37-0
موضوع	: فیها
رده بندی کنگره	: فضای مجازی -- جنبه‌های اخلاقی
رده بندی دی‌سی	: Cyberspace -- Moral aspects
کتابخانه است. دی	: HM۱۸۵۱ الف ۳ ۶۶۹۳۱ /ن
	: ۴۸۳۳/۳۰۳
	: ۴۸۹۳۶۷۹

نام کتاب: اخلاق در فضای مجازی

مؤلف: معصومه نصیری

ویراستاران: علی مهدیزاده - محمد حسین اردستانی

ناظر ویراستار: مرتضی چشمه نور

صفحه آرای: محمد نوری زاده

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۶

ناشر: انتشارات پشتیبان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

تلفن تماس: ۰۲۱-۸۶۰۳ ۶۶۲۳ / تلفکس: ۰۲۱-۸۶۰۳ ۶۶۲۸

سامانه پیام کوتاه: ۱۳۹۳ ۱۰۰۰

صندوق پست الکترونیک: Pub.Poshtiban@chmail.ir

تارنمای انتشارات پشتیبان: www.PoshtibanPress.ir

■ فروشگاه اینترنتی (سراسر کشور): وبترین انتشارات پشتیبان در تارنمای خانه کتاب www.ketab.ir

تمامی حقوق اثر برای ناشر محفوظ می باشد

فهرست مطالب

تقدیم ۶

مقدمه ۷

پانزده اصل اخلاقی در فضای مجازی ۱۴

منابع و مآخذ ۲۳

www.ketab.ir

مقدمه

در دنیایی که به هر سوری بگردانید با انبوهی از پیام‌های رسانه‌ای مواجه می‌شوید که هر کدام با مقصودی خاص برای تحت تاثیر قرار دادن شما تولید و ارسال شده‌اند، ساده انگارانه ترین کار پذیرش بدون بررسی و تحلیل این پیام‌هاست. شاید برای همین باشد که تا چند سال آینده دیگر مدرک تحصیلی و توانایی خواندن و نوشتن، شما را در زمره باسوادان قرار نمی‌دهد و اگر مهارت یا سواد استفاده و تحیل پیام‌های رسانه را نداشته باشید جزو بی سوادان محسوب می‌شوید.

اگرچه این امر سال‌ها پیش برای سایر کشورها مبرهن شده است و آن‌ها سعی در تربیت شهروندان هوشمند در مواجهه با رسانه‌ها داشته‌اند چراکه می‌دانستند آسیب‌های مترتب از ناآگاهی از این فضا چگونه می‌تواند سبک زندگی و فرهنگ یک کشور را تحت تاثیر قرار داده و پله پله آن را به سمت نابودی سوق دهد.

ما در ایران اسلامی اما به مازگی و بعد از ضربات فراوانی که از این عدم آموزش و آگاهی‌سازی خود زده‌ایم، احساس نیاز کرده و با سرعت لاک پستی در حال حرکت در این شاهراه بزرگ هستیم.

مجموعه کتب شهروند هوشمند خلاصه‌ای از آنچه در حوزه سواد رسانه‌ای نیاز تک تک افراد جامعه برای کسب مهارت‌های مواجهه با محتوای تولید شده از سوی رسانه‌هاست، می‌باشد. در این کتاب پنج سوال و پنج نکته طلایی که باید مدام در مواجهه با پیام‌های رسانه‌ای از خودتان پرسید، در آغاز هر فصل تکرار شده است تا با نهادینه سازی آن، حداقل دیگر خواننده بدون بینش در فضای پهناور

رسانه‌ای با تاکید بر فضای آنلاین رسانه‌ای نباشید. هرگاه با تمرین و تکرار توانستید این سوالات کلیدی و طلایی را در مواجهه با پیام‌ها، مخصوصاً آنهایی که در حال معرفی یا نهادینه سازی سبک خاصی از تفکر و زندگی است، پاسخ دهید یعنی قطار ذهن شما روی ریل سواد رسانه‌ای قرار گرفته و در حال حرکت است.

به این کتاب بسان یک کتاب که در نهایت باید یک بار خوانده شود، ننگرید. این کتاب را روی میز و در دسترس همیشگی خود و فرزندان‌تان قرار دهید تا شاید با نگاه چند باره به آن بتوانید موارد مطرح شده را ملکه ذهنتان کنید. سواد رسانه‌ای تنها و تنها از راه آموزش، تکرار و تمرین کسب خواهد شد. شما باید مهارت تفکر انتقادی و هوشمندانه را با تکرار بسازید.

ارتقاء سواد رسانه‌ای تنها آموزش نیست بلکه از طریق آن مهارت‌های مواجهه، تحلیل و مصرف رسانه تقویت شده و شما قدرت انتخاب بهتر مت‌رسانه‌ای را خواهید داشت. ما باید یاد بگیریم در پرتو برخورد هدفمند با رسانه می‌توان به ایجاد ارتباط دوسویه و مشارکت جوانان با رسانه‌ها از یک سو و تقویت ساختارهای دموکراتیک جامعه در راستای مباحث نقد، مشارکت فعالانه در حوزه رسانه در بین شهروندان از سوی دیگر دست می‌یابیم، بنابراین آنچه در «سواد رسانه‌ای» می‌تواند مطرح باشد، آموزش مهارت‌های لازم برای برقراری ارتباطی متفکرانه و آگاهانه با رسانه‌ها در عین حال به وجود آوردن نگاهی دقیق، نقاد و تحلیلی به پیام‌های رسانه‌ای (نوشتاری، دیداری و شنیداری) است.

به زبان ساده اگر بخواهیم بگوییم، سواد رسانه‌ای مثل یک رژیم غذایی است که هوشمندانه مراقب است که چه موادی

مناسب هستند و چه موادی مضر؛ چه چیزی را باید مصرف کرد و چه چیزی را نه و یا این که میزان مصرف هر ماده بر چه مبنایی باید استوار باشد.

سواد رسانه‌ای می‌تواند به مخاطبان رسانه‌ها بیاموزد که از حالت انفعالی و مصرفی خارج شده و به معادله متقابل و فعالانه‌ای وارد شوند که در نهایت به نفع خود آنان باشد. به دیگر سخن، سواد رسانه‌ای کمک می‌کند تا از سفره رسانه‌ها به گونه‌ای هوشمندانه و مفید بهره‌مند شویم فرد بدون داشتن مهارت‌ها، شناخت و سواد لازم در مسیر گرداب آگاهانه کاذب سیل مطالبی که در طول روز به سوی او از طریق رسانه‌ها و ابزارهای ارتباطی اینترنتی سرازیر می‌شود، قرار می‌گیرد و در کنار تشخیص ندادن صواب از ناصواب، دچار آسیب‌هایی همچون سردرگمی، سردرگمی، کناره‌گیری از زندگی روزمره، اعتیاد به اینترنت، دامن‌زدن به شایعه‌های شکل گرفته در فضای مجازی، جاگرفتنی ارتباطات مجازی به جای ارتباطات چهره به چهره می‌شود.

نکته مهمی که باز باید بر آن تاکید کرد این است که تشخیص و اتخاذ راه کارهای نظارتی و تربیتی درباره ارتباط فرزند با فضای مجازی مانند دیگر رسانه‌ها و تکنولوژی‌های نوین ارتباطی، نیازمند آگاهی والدین و بهره‌مندان درخصوص ویژگی‌های فضای مجازی، فرصت‌ها و آسیب‌ها و آثار حضور و فعالیت در فضای مجازی به عنوان استراتژی‌های نظارتی و مدیریتی مناسب و کارآمد برای هر گروه از فرزندان است.

تکنولوژی‌ها معمولاً مانند شمشیری دو لبه هستند که افراط و تفریط در استفاده از آن می‌تواند ما را اسیر و برده این دستاورد بشری کند. ما باید بدانیم تکنولوژی باید در

خدمت ما باشد نه ما در خدمت تکنولوژی. برای این که به برده مدرن در عصر مدرن تبدیل نشویم باید یاد بگیریم و تکرار کنیم و بخواهیم که هوشمند باشیم و نه یک مخاطب منفعل که مثل برگه در مسیر هر بادی ممکن است تغییر مسیر داده و در نهایت هم زیر پا له شود.

لطفاً به مطالب موجود در کتاب بسان واکسنی برای محافظت از بیماری بنگرید. این نکات شما را واکسینه خواهد کرد تا قربانی بی اطلاعی خودتان در فضاهای آنلاین و فضای مجازی نباشید. آمار هم تاکید دارد اکثر کسانی که در این فضا قربانی شده‌اند یا فاقد اطلاع و دانش در این زمینه بودند با آنچه بلد بودند را به موقع استفاده نکردند.

در پایان مطالعه این کتاب شما باید بدانید در مواجهه با هر پیام باید چه کنید. کسی، چرا و با چه هدفی این پیام را ایجاد و ارسال کرده است و این پیام بنابر چه تاثیری بر روی شما داشته باشد. همچنین فواید و نفع‌های نگاه سلبی و حذفی نداشته باشید اما هوشمند در عرصه پر تلاطم مجازی حضور داشته باشید. شما باید بتوانید با سواد رسانه‌ای باشید و در پی آن زوایای پنهان در سطرهای نانوشته یک پیام را درک کنید.

امیدوارم آنچه در این اوراق پیش روی شما قرار داده شده است بتواند به برداشته شدن گامی کوچک در راستای ارتقای سواد رسانه‌ای در ایران اسلامی کمک کند. ان شاء الله.

معصومه نصیری